

A

- a¹**, s. m. invar. prima literă a alfabetului limbii române; sunetul corepunzător acesteia.
- a²**, interj. 1. exclamație care exprimă admirație, entuziasm, indignare, supărare; 2. exclamație care exprimă reamintirea bruscă a unui lucru.
- a³**, prep. precedă infinitivul: a marca; stabilește un raport de comparație sau de asemănare: aduce a minciună.
- a⁴**, prep. formează numerale distributive: un tren a 10 vagoane.
- a⁵**, prep. în structura infinitivului (a dansa); în structura unor adverbe (de-a binelea); în circumstanțialul de mod (miroase a benzină).
- abá¹**, s. f. țesătură din lână prelucrată la puiă, de culoare albă din care se croiesc haine țărănești.
- abá²**, interj. (înv.) (în propoziții interogative) exclamație care exprimă mirarea, cu ajutorul ei i se atrage unei persoane atenția când vorbește.
- abagerie¹**, -ii s. f. atelier sau industrie producătoare de haine.
- abagerie²**, s. f. meserie de abagiu.
- abandón¹**, -uri s. n. părăsirea familiei de către persoana care avea obligații morale de a o întreține.
- abandón²**, -uri s. n. renunțarea de către un concurent de a mai continua o întrecere sportivă.
- abatáj¹**, -e s. n. modalitatea de tăiere sau de extragere a unei roci dintr-un zăcământ.
- abatáj²**, -e s. n. sacrificarea animalelor la abator.

- abáte**¹, -ți s. m. titlu dat superiorului unei abații; titlu onorific acordat unor preoți catolici pentru meritele lor.
- abáte**², vb. 1. a se îndepărta de la o anumită cale; 2. (despre fenomene ale naturii) a veni pe neașteptate.
- abáte**³, vb. a doborî, a culca la pămînt.
- abátere**¹, -ri s. f. încălcarea unor reguli.
- abátere**², -ri s. f. (tehn.) diferența dintre valoarea măsurată a unei mărimi și cea reală.
- aberație**¹, -ii s. f. abatere de la ce este normal și corect, absurditate, ineptie.
- aberație**², -ii s. f. defecțiune a unei imagini produse de un instrument optic prin care se manifestă neclaritatea sau formarea de irizații pe contururi.
- ablațiune**¹, -uni s. f. acțiunea de transportare cu ajutorul vîntului, apelor și ghețarilor a materialului rezultat în urma dezagregării solului.
- ablațiune**², -uni s. f. îndepărtarea prin operație chirurgicală a unui organ, a unui membru al corpului omenesc, a unei umflături.
- abolit**¹, -uri s. n. faptul de a aboli.
- abolit**², -ă, -ți, -e, adj. desființare.
- abordá**¹, vb. 1. a acosta la țarm; 2. a se apropia de o altă navă (îndeosebi avînd intenții agresive).
- abordá**², vb. a se apropia de o persoană cu scopul de a-i vorbi.
- abordá**³, vb. a începe tratarea, studierea unei teme, a aduce vorba despre ceva.
- ábraș**¹, -ă adj. (despre cai) năvălaș; (despre oameni) violent, impulsiv.
- ábraș**², -ă adj. (despre acțiunile oamenilor) fără rezultat, nereușit.
- abrogát**¹, -uri s. n. faptul de a abroga.
- abrogát**², -ă, -ți, e adj. lege, decret fără valabilitate; care a fost anulat, desființat.

- absolút**¹, -ă adj. care este independent de orice relație, de orice condiție; (mat.) a cărui valoare nu depinde de sistemul la care este raportat și nici de condițiile în care a fost măsurat.
- absolút**², -ă adv. cu desăvârșire, exact, perfect.
- absolutóriu**¹, -ie s. n. diplomă de absolvire a unei școli superioare.
- absolutóriu**², -ie adj. (jur.) care iartă, absolvă o greșeală, o vină.
- absolví**¹, vb. a termina un ciclu de învățămînt.
- absolví**², vb. a cruța, a scuti de o pedeapsă.
- absorbit**¹, -uri s. n. faptul de a absorbi.
- absorbit**², -ă, -ți, -e adj. încorporat în întregime, preocupat.
- absórbție**¹, -ții s. f. metodă prin care un corp lichid sau solid încorporează din exterior o substanță.
- absórbție**², -ții s. f. încrucișarea succesivă a unei rase superioare cu una inferioară în scopul îmbunătățirii acesteia.
- abúrit**¹, -uri s. n. faptul de a aburi; exalare; adiere.
- abúrit**², -ă, -ți, -e adj. lichid care degajă aburi; exalat; adiat; ușor băut.
- abúz**¹, -uri s. n. nerespectarea legalității, încălcarea normelor legale.
- abúz**², -uri s. n. folosirea fără limite a unui lucru; exces.
- ac**¹, ace s. n. ustensilă de metal folosită în domeniul croitoriei.
- ac**², ace s. n. frunză îngustă caracteristică coniferelor.
- ac**³, ace s. n. organ de apărare și atac al unor insecte.
- acaparát**¹, -uri s. n. faptul de a acapara, acaparare.
- acaparát**², -ă, -ți, -e adj. care a fost acaparat, luat cu japca.
- acár**¹, -i s. m. macagiu.
- acár**², -e s. n. cutiuță pentru ace.
- acár**³, -i s. m. persoană care face ace.
- acár**⁴, -e s. n. (reg.) conci de sîmă, de fier.
- acatist**¹, s. n. slujbă bisericească ortodoxă în cinstea Fecioarei Maria și a altor sfinți.

acatist², s. n. pomelnic dat preotului care prin legea creștină are obligația de a se ruga pentru persoanele înscrise în acesta.

acarită¹, -țe s. f. (pop.) cutiută în care se păstrează ace și alte lucruri mărunte necesare cusutului.

acarită², -țe s. f. (reg.) căpușă.

accés¹, -e s. n. manifestare bruscă a unor tulburări organice, izbucnire violentă a unei stări sufletești, ex.: acces de furie.

accés², -e s. n. libertatea de a pătrunde sau de a ajunge într-un anumit loc.

accident¹, -e s. n. întâmplare neprevăzută care întrerupe mersul firesc al lucrurilor sau care provoacă o avarie, rănirea sau moartea cuiva.

accident², -ți s. m. (muz.) alterație.

achită¹, vb. a plăti o datorie materială sau morală.

achită², vb. a declara pe cineva nevinovat (printr-o hotărâre judecătorească).

achiu¹, -ii s. m. (bot.; înv.) țelină.

achiu², -iuri s. n. 1. bilă de încercare la jocul de biliard, care stabilește persoana care începe partida; 2. tac.

acíclic¹, -ă adj. (despre flori) ale cărei organe sunt așezate în formă de spirală.

acíclic², -ă adj. (chim.) nu conține atomi legați în ciclu în molecula sa.

acoláda¹, -e s. f. semn grafic în formă de arc ce unește orizontal sau vertical formule, cifre etc.

acoláda², -e s. f. ritual al cavalerilor din epoca medievală constând dintr-o îmbrățișare și o atingere cu latul spadei.

acompaniá¹, vb. a executa partea de acompaniament a unei bucăți muzicale.

acompaniá², vb. a însoți pe cineva.

acoperi¹, vb. a așeza peste un obiect sau peste o ființă ceva care să o protejeze.

acoperi², vb. a tăinui, a ascunde.

acoperi³, vb. (sport) a acoperi o oarecare distanță, porțiune.

acórd¹, -uri s. n. înțelegere între două sau mai mult persoane.

acórd², -uri s. n. (lingv.) concordanță între gen, număr, caz între forme ale cuvintelor legate prin raporturi sintactice de determinare.

acórd³, -uri s. n. sonoritate rezultată din unirea a cel puțin trei sunete de înălțimi diferite care formează o unitate armonică.

acordá¹, vb. a da (ceva) cu bunăvoință, ex.: a acorda un titlu onorific.

acordá², vb. a stabili un acord, o legătură gramaticală.

acordá³, vb. a stabili tonurile unui instrument astfel încât să fie la aceeași înălțime.

acordór¹, -oăre s. n. ustensilă folosită la acordarea unor instrumente muzicale.

acordór², -i s. m. persoană a cărei preocupare este acordarea instrumentelor muzicale.

acorie¹, s. f. anomalie constând în absența congenitală a pupilei.

acorie², s. f. lipsa senzației de sațietate la masă.

acostá¹, vb. (despre nave) a se apropia de țărm sau de chei în vederea legării.

acostá², vb. a opri pe cineva din drum și a i se adresa într-un mod supărător.

acreditá¹, vb. a numi și a trimite în altă țară un reprezentant (diplomat, ziarist).

acreditá², vb. a deschide, a pune la dispoziția cuiva un acreditiv.

á cru¹, -i s. m. unitate de măsurare a terenurilor egală cu aproximativ 4000m².

á cru², -ă adj. care are gustul oțetului, al lămâii.

act¹, -e s. n. document eliberat de o instituție prin care se atestă un fapt, o obligație.

act², -e s. n. manifestare a activității umane, acțiune.

act³, -e s. n. diviziunea unei opere dramatice reprezentând o anumită etapă în desfășurarea acțiunii.

- activ¹**, -ă adj. care ia parte la o anumită acțiune, harnic, muncitor; (chim.) care intră ușor în diferite reacții; (lingv.) arată că acțiunea verbului este săvârșită de subiect; (ec.) în cadrul operațiilor economice când veniturile depășesc cheltuielile.
- activ²**, s. n. ansamblul de mijloace economice ce aparține diferitelor forme de organizare a activității economice.
- activă¹**, vb. a întreprinde, a desfășura o anumită activitate.
- activă²**, vb. a intra în cadrele permanente ale armatei.
- activă³**, vb. a pune în acțiune.
- actúar¹**, -i s. m. specialist în domeniul calculelor statistice.
- actúar²**, -i s. m. scrib care redacta scrisori în perioada romană.
- acționă¹**, vb. a face, a întreprinde ceva.
- acționă²**, vb. a introduce o acțiune juridică.
- acțiune¹**, -uni s. f. 1. desfășurarea unei activități în scopul atingerii unor cauze; 2. partea dintr-o operă literară în care se relatează fapte concrete; 3. (lingv.) activitatea, mișcarea exprimată de un verb.
- acțiune²**, -uni s. f. (jur.) document prin care se solicită rezolvarea unor conflicte.
- acțiune³**, -uni s. f. (ec.) hârtie de valoare care reprezintă o anumită parte fixă, dinainte stabilită din capitalul unei societăți, ceea ce dă dreptul deținătorului să primească dividende.
- acuarélă¹**, -ele s. f. tehnică în pictură care folosește culori diluate cu apă.
- acuarélă²**, -ele s. f. vopsea folosită în acuarelă; pictură executată cu o asemenea vopsea.
- acút¹**, -ă adj. (despre dureri) pătrunzător; (despre boli) care evoluează repede.
- acút²**, -ă adj. (muz.) înalt, ascuțit.
- adágio¹**, adv. (muz.) lent, rar.
- adágio²**, s. n. (muz.) parte dintr-o compoziție muzicală care se interpretează într-un tempo lent.
- adânc¹**, -ă adj. (despre ape) al cărui fund se află la mare distanță de suprafață.
- adânc²**, -uri s. n. adâncime, străfund.

- adaptă¹**, vb. a se transforma pentru a corespunde anumitor cerințe.
- adaptă²**, vb. a se obișnui, a se deprinde, a se acomoda.
- adaptare¹**, -ări s. f. (biol.) capacitatea organismelor vii de a se adapta în funcție de schimbările intervenite în condițiile lor de viață.
- adaptare²**, -ări s. f. (adaptare cinematografică) transpunerea pe ecran a unei opere literare sau muzicale.
- aditív¹**, -ă adj. (mat.) referitor la operația de adunare.
- aditív²**, -e s. n. substanță care se adaugă la un ulei mineral pentru a-i ameliora proprietățile sau pentru a obține noi calități.
- administra¹**, vb. a conduce (o gospodărie, o întreprindere).
- administra²**, vb. a da unui bolnav un medicament.
- adoptă¹**, vb. a înfia un copil.
- adoptă²**, vb. 1. a accepta o hotărâre, o lege în urma unui vot; 2. a-și însuși o anumită atitudine, comportare.
- adormi¹**, vb. a trece de la starea de veghe la cea de somn.
- adormi²**, vb. (bis.) a trece la cele veșnice, a muri.
- adresă¹**, vb. a se îndrepta către cineva punându-i o întrebare.
- adresa²**, vb. a scrie adresa pe o scrisoare, pe un colet.
- adúce¹**, vb. a lua cu sine (ceva sau pe cineva).
- adúce²**, vb. a produce, a crea.
- adúce³**, vb. a semăna cu cineva.
- adunare¹**, -ări s. f. 1. acțiunea de a se aduna; întrunire a mai multor persoane pentru a discuta anumite probleme de interes comun; 2. operație aritmetică fundamentală prin care se totalizează mai multe numere într-unul singur.
- adunare²**, -ări s. f. organ reprezentativ constituit după anumite reguli capabil să ia unele hotărâri, ex.: adunare legislativă.
- adunător¹**, -oăre s. n. agregat folosit la recoltarea cerealelor și fânului.
- adunător²**, -oăre adj., s. m. s. f. (individ) care culege, strângător, nerisipitor.
- aér¹**, s. n. amestec de gaze care formează atmosfera terestră.